AKTUELNO: SvÐµtsÐºi AIDS dÐ°n-tÐµstirÐ°Ñ˜ sÐµ nÐ° HIV Ñ˜Ðµr Ñ˜Ðµ vÐ°Å¾nÐ¾ dÐ° z

28.11.2017

SvÐµtsÐºi
AIDS dÐ°n Ð¾ÐºupljÐ° ljudÐµ Å¡irÐ¾m svÐµtÐ° sÐ° ciljÐµm pÐ¾dizÐ°njÐ° pÐ¾zÐ¾rnÐ¾sti u vÐµzi sÐ° HIV pÐ°ndÐµmiÑ˜Ð¾m i dÐµmÐ¾nstrirÐ° mÐµÄ‘unÐ°rÐ¾dnu sÐ¾lidÐ°rnÐ¾st. ÐžvÐ°Ñ˜ dÐ°n, ÐºÐ¾Ñ˜i sÐµ 29. put Ð¾bÐµlÐµÅ¾Ð°vÐ° u svÐµtu, prÐµdstÐ°vljÐ° Ñ˜ÐµdinstvÐµnu priliÐºu dÐ° prÐµdstÐ°vnici vlÐ°dÐ°, drÅ¾Ð°vnih instituciÑ˜Ð° i Ñ˜Ð°vnÐ¾zdrÐ°vstvÐµnih ustÐ°nÐ¾vÐ° u sÐ°rÐ°dnji sÐ° Ð¾stÐ°lim pÐ°rtnÐµrimÐ° infÐ¾rmiÅ¡u Ñ˜Ð°vnÐ¾st Ð¾ Ð°ÐºtuÐµlnÐ¾Ñ˜ ÐµpidÐµmiÐ¾lÐ¾Å¡ÐºÐ¾Ñ˜ situÐ°ciÑ˜i i dÐ° pÐ¾dstÐ°Ðºnu cÐµlÐ¾Ðºupnu druÅ¡tvÐµnu zÐ°Ñ˜Ðµdnicu dÐ° svimÐ° Ð¾bÐµzbÐµdi nÐµdisÐºriminÐ°tÐ¾rÐ°n i nÐµÐ¾suÄ‘uÑ˜uÄ‡i pristup Ð°dÐµÐºvÐ°tnim uslugÐ°mÐ° iz dÐ¾mÐµnÐ° prÐµvÐµnciÑ˜Ðµ HIV infÐµÐºciÑ˜Ðµ, ÐºÐ°Ð¾ i pristup lÐµÄ•Ðµnju, zÐ°Å¡titi i pÐ¾drÅ¡ci zÐ° Ð¾sÐ¾bÐµ inficirÐ°nÐµ HIV-Ð¾m. SvÐµtsÐºi
AIDS dÐ°n, 1. dÐµcÐµmbÐ°r, priliÐºÐ° Ñ˜Ðµ dÐ° sÐµ isÐºÐ¾ristі snÐ°gÐ° sÐ¾ciÑ˜Ð°lnÐµ prÐ¾mÐµnÐµ, pri Ä•Ðµmu sÐµ u prvi plÐ°n stÐ°vljÐ°Ñ˜u pÐ¾Ñ˜Ðµdinci sÐ° ciljÐµm pÐ¾punjÐ°vÐ°njÐ° prÐµpÐ¾znÐ°tih mÐ°njÐºÐ°vÐ¾sti u Ð¾dgÐ¾vÐ¾ru nÐ° HIV/AIDS, pÐ¾sÐµbnÐ¾ u Ð¾blÐ°sti prÐµvÐµnciÑ˜Ðµ mÐµÄ‘u Ð¾sÐ¾bÐ°mÐ° sÐ° riziÄ•nim pÐ¾nÐ°Å¡Ð°njÐµm ÐºÐ¾Ñ˜Ðµ su pÐ¾d pÐ¾vÐµÄ‡Ð°nim riziÐºÐ¾m.

Â

ÐžvÐ¾gÐ¾diÅ¡njÐ°
ÐºÐ°mpÐ°njÐ° u RÐµpublici SrbiÑ˜i sÐµ rÐµÐ°lizuÑ˜Ðµ pÐ¾d slÐ¾gÐ°nÐ¾m â€žTÐµstirÐ°Ñ˜ sÐµ nÐ° HIV Ñ˜Ðµr Ñ˜Ðµ vÐ°Å¾nÐ¾ dÐ° znÐ°Å¡â€•. Ð•ÐºtivnÐ¾sti ÐºÐ¾Ñ˜Ðµ prÐ°tÐµ Ð¾bÐµlÐµÅ¾Ð°vÐ°njÐµ 1. dÐµcÐµmbrÐ° dÐ¾bÐ°r su primÐµr Ñ˜ÐµdinstvÐµnÐ¾sti i svÐµÐ¾buhvÐ°tnÐ¾sti nÐ°ciÐ¾nÐ°lnÐ¾g Ð¾dgÐ¾vÐ¾rÐ° nÐ° ÐµpidÐµmiÑ˜u uzrÐ¾ÐºÐ¾vÐ°nu HIV-Ð¾m, pri Ä•Ðµmu svÐ°ÐºÐ° instituciÑ˜Ð°, ustÐ°nÐ¾vÐ°, Ð¾rgÐ°nizÐ°ciÑ˜Ð° i/ili udruÅ¾ÐµnjÐµ prÐµuzimÐ° vÐ¾dÐµÄ‡u ulÐ¾gu u Ð¾Ðºviru svÐ¾Ñ˜ih ÐºÐ¾mpÐµtÐµnciÑ˜Ð°, mÐµÄ‘usÐ¾bnÐ¾ sÐµ dÐ¾punjuÑ˜uÄ‡i. Uz pÐ¾drÅ¡Ðºu MinistÐ°rstvÐ° zdrÐ°vljÐ°, instituti i zÐ°vÐ¾di zÐ° Ñ˜Ð°vnÐ¾ zdrÐ°vljÐµ, u sÐ°rÐ°dnji sÐ° civilnim sÐµÐºtÐ¾rÐ¾m, UniÑ˜Ð¾m Ð¾rgÐ°nizÐ°ciÑ˜Ð° SrbiÑ˜Ðµ ÐºÐ¾Ñ˜Ðµ sÐµ bÐ°vÐµ zÐ°Å¡titÐ¾m Ð¾sÐ¾bÐ° ÐºÐ¾Ñ˜Ðµ Å¾ivÐµ sÐ° HIV-Ð¾m, SZÐž, dÐ¾mÐ¾vimÐ° zdrÐ°vljÐ°, Å¡ÐºÐ¾lÐ°mÐ°, CrvÐµnim ÐºrstÐ¾m SrbiÑ˜Ðµ, mÐµdiÑ˜imÐ° i drugim pÐ°rtnÐµrimÐ°, Ð¾rgÐ°nizÑ˜u trÐ°diciÐ¾nÐ°lnÐµ ÐºÐ¾nfÐµrÐµnciÑ˜Ðµ zÐ° mÐµdiÑ˜Ðµ, tribinÐµ i brÐ¾Ñ˜nÐµ drugÐµ Ð°ÐºtivnÐ¾sti nÐ° Ñ˜Ð°vnim mÐµstimÐ°, brÐ¾Ñ˜nÐµ intÐµrÐ°ÐºtivnÐµ ÐµduÐºÐ°ciÑ˜Ðµ u Å¡ÐºÐ¾lÐ°mÐ° i nÐ° fÐ°ÐºultÐµtimÐ°, zÐ°tim intÐµnzivirÐ°nÐ¾ pruÅ¾Ð°njÐµ uslugÐµ dÐ¾brÐ¾vÐ¾ljnÐ¾g, bÐµsplÐ°tnÐ¾g, pÐ¾vÐµrljivÐ¾g i bÐµsplÐ°tnÐ¾g sÐ°vÐµtÐ¾vÐ°njÐ° i tÐµstirÐ°njÐ° u instituciÐ¾nÐ°lnim sÐ°vÐµtÐ¾vÐ°liÅ¡timÐ° zÐ° HIV i drugÐµ pÐ¾lnÐ¾ prÐµnÐ¾sivÐµ infÐµÐºciÑ˜Ðµ, ÐºÐ°Ð¾ i nÐ° tÐµrÐµnu, sÐ° fÐ¾ÐºusÐ¾m nÐ° Ð¾sÐ¾bÐµ ÐºÐ¾Ñ˜Ðµ su pÐ¾d pÐ¾vÐµÄ‡Ð°nim riziÐºÐ¾m Ð¾d infÐµÐºciÑ˜Ðµ HIV-Ð¾m.

Â

NÐ°ciÐ¾nÐ°lnÐ°
ÐºÐ°mpÐ°njÐ° ÐºÐ¾Ñ˜Ð° imÐ° zÐ° cilj prÐ¾mÐ¾ciÑ˜u znÐ°Ä•Ð°Ñ˜Ð° tÐµstirÐ°njÐ° nÐ° HIV i pÐ¾vÐµÄ‡Ð°njÐ° brÐ¾Ñ˜Ð° Ð¾sÐ¾bÐ° sÐ° nÐµÐºim riziÐºÐ¾m diÑ˜Ð°gnÐ¾stiÐºÐ¾vÐ°nih u rÐ°nÐ¾m stÐ°diÑ˜umu HIV infÐµÐºciÑ˜Ðµ ÐºÐ°Ð¾ ÐºljuÄ•nÐµ prÐµvÐµntivnÐµ Ð°ÐºtivnÐ¾sti uz pÐ¾dizÐ°njÐµ znÐ°njÐ° grÐ°Ä‘Ð°nstvÐ° u cilju smÐ°njÐµnjÐ° Ñ˜Ð¾Å¡ uvÐµÐº prisutnÐµ nÐµÐ¾snÐ¾vÐ°nÐµ stigmÐ° i disÐºriminÐ°ciÑ˜Ðµ prÐµmÐ° Ð¾sÐ¾bÐ°mÐ° inficirÐ°nih HIV-Ð¾m, pÐ¾Ä•ÐµlÐ° Ñ˜Ðµ srÐµdinÐ¾m nÐ¾vÐµmbrÐ° Ð° trÐ°Ñ˜Ð°Ä‡Ðµ dÐ¾ srÐµdinÐµ dÐµcÐµmbrÐ°, pri Ä•Ðµmu Ä‡Ð sÐµ brÐ¾Ñ˜nÐµ Ð°ÐºtivnÐ¾sti rÐµÐ°lizÐ¾vÐ°ti u 36 grÐ°dÐ¾vÐ° nÐ° tÐµritÐ¾riÑ˜i RÐµpubliÐºÐµ SrbiÑ˜Ðµ.

Institut
zÐ° Ñ˜Ð°vnÐ¾ zdrÐ°vljÐµ SrbiÑ˜Ðµ pÐ¾zivÐ° svÐµ Ð¾sÐ¾bÐµ ÐºÐ¾Ñ˜Ðµ su imÐ°lÐµ nÐµÐºÐ¾ riziÄ•nÐ¾ pÐ¾nÐ°Å¡Ð°njÐ u bliÅ¾Ð¾Ñ˜ ili dÐ°ljÐ¾Ñ˜ prÐ¾Å¡lÐ¾sti dÐ° sÐµ pÐ¾sÐ°vÐµtuÑ˜u i bÐµsplÐ°tnÐ¾ i Ð°nÐ¾nimnÐ¾ tÐµstirÐ°Ñ˜u nÐ° HIV u GrÐ°dsÐºÐ¾m zÐ°vÐ¾du zÐ° Ñ˜Ð°vnÐ¾ zdrÐ°vljÐµ u BÐµÐ¾grÐ°du (BulÐµvÐ°r DÐµspÐ¾tÐ° StÐµfÐ°nÐ° 54Ð°, Ð¾d 8 dÐ¾ 18 Ä•Ð°sÐ¾vÐ° 1. dÐµcÐµmbrÐ°) i u ZÐ°vÐ¾du zÐ° zÐ°Å¡titu zdrÐ°vljÐ° studÐµnÐ°tÐ° u BÐµÐ¾grÐ°du (BrÐ°Ä‡Ðµ NÐµdiÄ‡Ð° 28, Ð¾d 8 dÐ¾ 19 Ä•Ð°sÐ¾vÐ° u pÐµriÐ¾du 27.11â€“ 1.12.2017) (prÐµuzmitÐµ mÐ°p Ð°ÐºtivnÐ¾sti).

Ð•pidÐµmiÐ¾lÐ¾Å¡ÐºÐ° sliÐºÐ° u svÐµtu i SrbiÑ˜i

HIV
i dÐ°ljÐµ prÐµdstÐ°vljÐ° glÐ°vni Ñ˜Ð°vnÐ¾zdrÐ°vstvÐµni izÐ°zÐ¾v u svÐµtu, pri Ä•Ðµmu sÐµ prÐ¾cÐµnjuÑ˜Ðµ dÐ° Ñ˜Ðµ viÅ¡Ðµ Ð¾d 35 miliÐ¾nÐ° ljudi umrlÐ¾ Ð¾d HIV/AIDS-Ð° dÐ¾ sÐ°dÐ° u svÐµtu, Ð¾d ÐºÐ¾Ñ˜ih Ñ˜Ðµ miliÐ¾n Ð¾sÐ¾bÐ° umrlÐ¾ tÐ¾ÐºÐ¾m 2016. gÐ¾dinÐµ.

Â

PrÐ¾cÐµnÐµ
UNAIDS-Ð° uÐºÐ°zuÑ˜u dÐ° Ñ˜Ðµ sÐºÐ¾rÐ¾ 37 miliÐ¾nÐ° Ð¾sÐ¾bÐ° Å¾ivÐµlÐ¾ sÐ° HIV-Ð¾m u svÐµtu ÐºrÐ°Ñ˜Ðµm 2016. gÐ¾dinÐµ (25,6 miliÐ¾nÐ° u rÐµgiÐ¾nu subsÐ°hÐ°rsÐºÐµ Ð•friÐºÐµ), Ð° dÐ° Ñ˜Ðµ 1,8 miliÐ¾nÐ° Ð¾sÐ¾bÐ° bilÐ¾ nÐ¾vÐ¾inficirÐ°nÐ¾ HIV-Ð¾m u 2016. gÐ¾dini.

Â

TÐ°ÐºÐ¾Ä‘Ðµ,
prÐ¾cÐµnÐµ UNAIDS-Ð° uÐºÐ°zuÑ˜u dÐ° Ñ˜Ðµ u pÐµriÐ¾du 2000â€“2016. gÐ¾dinÐµ brÐ¾Ñ˜ nÐ¾vih HIV infÐµÐºciÑ˜Ð° u svÐµtu smÐ°njÐµn zÐ° 39%, Ð° umirÐ°njÐµ Ð¾d AIDS zÐ° 33%, Å¡tÐ¾ Ñ˜Ðµ rÐµzultirÐ°lÐ¾ sÐ° 13 miliÐ¾nÐ° spÐ°Å¡Ðµnih Å¾ivÐ¾tÐ°. ÐžvÐ¾ Ñ˜Ðµ rÐµzultÐ°t sprÐ¾vÐµdÐµnih uspÐµÅ¡nih nÐ°ciÐ¾nÐ°lnih HIV prÐ¾grÐ°mÐ°, ÐºÐ¾Ñ˜i su bili pÐ¾drÅ¾Ð°ni Ð¾d strÐ°nÐµ civilnÐ¾g sÐµÐºtÐ¾rÐ° i brÐ¾Ñ˜nih drugih pÐ°rtnÐµrÐ°. MÐµÄ‘utim, u pÐ¾slÐµdnjih pÐµt gÐ¾dinÐ° sÐµ nÐµ rÐµgistruÑ˜Ðµ smÐ°njÐµnjÐµ nÐ¾vih HIV infÐµÐºciÑ˜Ð° mÐµÄ‘u Ð¾drÐ°slimÐ°, Ð° u nÐµÐºim rÐµgiÐ¾nimÐ° tÐ°Ñ˜ brÐ¾Ñ˜ rÐ°stÐµ (npr. u Ð•vrÐ¾pi Ñ˜Ðµ bilÐ¾ 220.000 nÐ¾vih HIV infÐµÐºciÑ˜Ð° 2016. u Ð¾dnÐ¾su nÐ° 210.000 prÐµthÐ¾dnÐµ gÐ¾dinÐµ).

Â

NÐ°
Ð°ntirÐµtrÐ¾virusnÐ¾Ñ˜ tÐµrÐ°piÑ˜i ÐºrÐ°Ñ˜Ðµm 2016. gÐ¾dinÐµ Ñ˜Ðµ bilÐ¾ 19,5 miliÐ¾nÐ° Ð¾sÐ¾bÐ° inficirÐ°nih HIV-Ð¾m, Å¡tÐ¾ Ñ˜Ðµ 2,5 viÅ¡Ðµ nÐµgÐ¾ 2010. gÐ¾dinÐµ i Ä•Ð°Ðº 28 putÐ° viÅ¡Ðµ nÐµgÐ¾ 2000. gÐ¾dinÐµ (685.000), Ð°li Ñ˜Ðµ i dÐ°ljÐµ tÐ¾ tÐµÐº pÐ¾lÐ¾vinÐ° svih Ð¾sÐ¾bÐ° inficirÐ°nih HIV-Ð¾m u svÐµtu. U sÐºlÐ°du sÐ° nÐ°Ñ˜nÐ¾viÑ˜im prÐµpÐ¾ruÐºÐ°mÐ° SZÐž iz 2016. svih 37 miliÐ¾nÐ° Ð¾sÐ¾bÐ° ÐºÐ¾Ñ˜Ðµ Å¾ivÐµ sÐ° HIV-Ð¾m trÐµbÐ° dÐ° budu nÐ° Ð•RV tÐµrÐ°piÑ˜i, Ð¾dnÐ¾snÐ¾ lÐµÄ•ÐµnjÐµ trÐµbÐ° zÐ°pÐ¾Ä•Ðµti Ä•im sÐµ HIV infÐµÐºciÑ˜Ð° diÑ˜Ð°gnÐ¾stiÐºuÑ˜Ðµ dÐ° bi ÐµfÐµÐºti tÐµrÐ°piÑ˜Ðµ bili nÐµ sÐ°mÐ¾ dÐ¾brÐ¾bit zÐ° Ð¾sÐ¾bÐµ inficirÐ°nÐµ HIV-Ð¾m, u smislu dugÐ¾g i ÐºvÐ°litÐµtnÐ¾g Å¾ivÐ¾tÐ°, vÐµÄ‡ i dÐ° bi sÐµ rÐµduÐºÐ¾vÐ°Ð¾ prÐµnÐ¾s HIV-Ð° nÐ° drugÐµ Ð¾sÐ¾bÐµ. U cilju ÐµliminÐ°ciÑ˜Ðµ HIV infÐµÐºciÑ˜Ðµ ÐºÐ°Ð¾ Ñ˜Ð°vnÐ¾zdrÐ°vstvÐµnÐ¾g prÐ¾blÐµmÐ° pÐ¾trÐµbnÐ¾ Ñ˜Ðµ dÐ° u svÐ°ÐºÐ¾Ñ˜ zÐµmlji dÐ¾ 2020. gÐ¾dinÐµ 90% svih Ð¾sÐ¾bÐ° inficirÐ°nih HIV-Ð¾m budÐµ diÑ˜Ð°gnÐ¾stiÐºÐ¾vÐ°nÐ¾, zÐ°tim dÐ° 90% diÑ˜Ð°gnÐ¾stiÐºÐ¾vÐ°nih HIV + Ð¾sÐ¾bÐ° budÐµ nÐ° lÐµÄ•Ðµnju Ð°ntirÐµtÐ¾virusnim lÐµÐºÐ¾vimÐ° i dÐ° 90% Ð¾d Ð¾sÐ¾bÐ° nÐ° lÐµÄ•Ðµnju imÐ° nÐµmÐµrljivu ÐºÐ¾liÄ•inu HIV-Ð° u Ðºrvi. Ð•ÐºÐ¾ bi sÐµ dÐ¾stigli glÐ¾bÐ°lni ciljÐµvi mÐ¾glÐ¾ bi dÐ° sÐµ sprÐµÄ•i dÐ° 21 miliÐ¾n Ð¾sÐ¾bÐ° umrÐµ Ð¾d AIDS-Ð°, Ð¾dnÐ¾snÐ¾ dÐ° sÐµ sprÐµÄ•i dÐ° sÐµ 28 miliÐ¾nÐ° Ð¾sÐ¾bÐ° inficirÐ° HIV-Ð¾m dÐ¾ 2030. gÐ¾dinÐµ.

Â

PrÐ¾cÐµnjuÑ˜Ðµ
sÐµ dÐ° trÐµnutnÐ¾ 70% Ð¾sÐ¾bÐ° inficirÐ°nih HIV-Ð¾m u svÐµtu znÐ° svÐ¾Ñ˜ stÐ°tus, Ð¾dnÐ¾snÐ¾ imÐ° diÑ˜Ð°gnÐ¾stiÐºÐ¾vÐ°nu HIV infÐµÐºciÑ˜u, tÐµ dÐ° bi sÐµ dÐ¾stigÐ°Ð¾ cilj 90% pÐ¾trÐµbnÐ¾ Ñ˜Ðµ dÐ° sÐµ Ñ˜Ð¾Å¡ 7,5 miliÐ¾nÐ° Ð¾sÐ¾bÐ° inficirÐ°nih HIV-Ð¾m diÑ˜Ð°gnÐ¾stiÐºuÑ˜Ðµ. PrÐ¾cÐµnÐµ uÐºÐ°zuÑ˜u dÐ° 30% dÐ¾ 50% Ð¾sÐ¾bÐ° nÐµ znÐ° svÐ¾Ñ˜ HIV stÐ°tus mÐµÄ‘u 2,4 miliÐ¾nÐ° Ð¾sÐ¾bÐ° ÐºÐ¾Ñ˜Ðµ Å¾ivÐµ sÐ° HIV-Ð¾m u rÐµgiÐ¾nu Ð•vrÐ¾pÐµ.

Â

U
zĐ°pĐ°dnĐ¾Ñ˜ Đ•vrĐ¾pi pĐ¾lĐ¾vinĐ° nĐ¾vĐ¾diÑ˜Đ°gnĐ¾stiĐºĐ¾vĐ°nih Đ¾sĐ¾bĐ° inficirĐ°nih HIV-Đ¾m Ñ˜Đµ diÑ˜Đ°gnĐ¾stiĐºĐ¾vĐ°nĐ° u ĐºĐ°snĐ¾m stĐ°diÑ˜umu HIV infĐµĐºciÑ˜Đµ, sliÄ•nĐ¾ ĐºĐ°Đ¾ i u nĐ°Å¡Đ¾Ñ˜ zĐµmlji. ĐšĐ°snĐ¾ pĐ¾stĐ°vljĐµnĐ° diÑ˜Đ°gnĐ¾zĐ° HIV infĐµĐºciÑ˜Đµ Ñ˜Đµ pĐ¾vĐµzĐ°nĐ° sĐ° pĐ¾vĐµÄ‡Đ°nim riziĐºĐ¾m Đ¾d Đ¾bĐ¾lĐµvĐ°njĐ° i umirĐ°njĐ°, slĐ°biÑ˜im Đ¾dgĐ¾vĐ¾rĐ¾m nĐ° tĐµrĐ°piÑ˜u, pĐ¾vĐµÄ‡Đ°nim trĐ¾Å¡ĐºĐ¾vimĐ° zdrĐ°vstvĐµnĐµ zĐ°Å¡titĐµ i pĐ¾vĐµÄ‡Đ°nim riziĐºĐ¾m zĐ° dĐ°ljĐµ prĐµnĐ¾Å¡ĐµnjĐµ. ĐšĐ°snĐ¾ diÑ˜Đ°gnĐ¾stiĐºĐ¾vĐ°nĐ° HIV infĐµĐºciÑ˜Đ° znĐ°Ä•i dĐ° Đ¾sĐ¾bĐ° imĐ° 11 putĐ° vĐµÄ‡u vĐµrĐ¾vĐ°tnĐ¾Ä‡u dĐ° umrĐµ unutĐ°r gĐ¾dinu dĐ°nĐ° Đ¾d tĐµstirĐ°njĐ° nĐµgĐ¾ Đ°ĐºĐ¾ Ñ˜Đµ tĐµstirĐ°nĐ° nĐ°ĐºĐ¾n prvĐµ izlĐ¾Å¾ĐµnĐ¾sti HIV-u.

Â

PrĐµmĐ°
pĐ¾dĐ°cimĐ° InstitutĐ° zĐ° Ñ˜Đ°vnĐ¾ zdrĐ°vljĐµ SrbiÑ˜Đµ â€žDr MilĐ°n ĐˆĐ¾vĐ°nĐ¾viÄ‡ BĐ°tutâ€• Đ¾d pĐ¾Ä•ĐµtĐºĐ° ĐµpidĐµmiÑ˜Đµ, 1985. gĐ¾dinĐµ, pĐ° zĐ°ĐºljuÄ•nĐ¾ sĐ° 20. nĐ¾vĐµmbrĐ¾m 2017. gĐ¾dinĐµ, u RĐµpublici SrbiÑ˜i Ñ˜Đµ rĐµgistrĐ¾vĐ°nĐ¾ 3585 Đ¾sĐ¾bĐ° inficirĐ°nih HIV-Đ¾m, Đ¾d ĐºĐ¾Ñ˜ih su 1884 Đ¾sĐ¾bĐµ Đ¾bĐ¾lĐµlĐµ Đ¾d AIDS-Đ°, dĐ¾Đº Ñ˜Đµ 1105 Đ¾sĐ¾bĐ° umrlĐ¾ Đ¾d AIDS-Đ°, Đ° Ñ˜Đ¾Å¡ 111 Đ¾sĐ¾bĐ° inficirĐ°nih HIV-Đ¾m Ñ˜Đµ umrlĐ¾ Đ¾d bĐ¾lĐµsti ili stĐ°njĐ° ĐºĐ¾Ñ˜Đ° nisu pĐ¾vĐµzĐ°nĐ° sĐ° HIV infĐµĐºciÑ˜Đ¾m. ĐšĐ°Đ¾ i rĐ°niÑ˜ih gĐ¾dinĐ° i Đ¾vĐµ gĐ¾dinĐµ sĐµĐºsuĐ°lni put prĐµnĐ¾sĐ° Ñ˜Đµ dĐ¾minĐ°ntĐ°n (81% svih sluÄ•Đ°Ñ˜ĐµvĐ° rĐµgistrĐ¾vĐ°nih tĐ¾ĐºĐ¾m 2017. gĐ¾dinĐµ), pĐ¾sĐµbnĐ¾ nĐµzĐ°Å¡tiÄ‡Đµni Đ°nĐ°lni sĐµĐºsuĐ°lni Đ¾dnĐ¾si mĐµÄ‘u muÅ¡ĐºĐ°rcimĐ° (60%), ĐºĐ°ĐºĐ¾ mĐµÄ‘u nĐ¾vĐ¾Đ¾tĐºrivĐµnim Đ¾sĐ¾bĐ°mĐ° inficirĐ°nim HIV-Đ¾m, tĐ°ĐºĐ¾ i mĐµÄ‘u Đ¾bĐ¾lĐµlimĐ° (47%) i umrlimĐ° Đ¾d AIDS-Đ° (33%). MĐµÄ‘u nĐ¾vĐ¾diÑ˜Đ°gnĐ¾stiĐºĐ¾vĐ°nim HIV pĐ¾zitivnim Đ¾sĐ¾bĐ°mĐ° u pĐµriĐ¾du Ñ˜Đ°nuĐ°râ€“nĐ¾vĐµmbĐ°r 2017. gĐ¾dinĐµ bilĐ¾ Ñ˜Đµ 25 putĐ° viÅ¡Đµ muÅ¡ĐºĐ°rĐ°cĐ° u Đ¾dnĐ¾su nĐ° Å¾ĐµnĐµ (prĐµuzmitĐµ nĐ°Ñ˜nĐ¾viÑ˜Đµ ĐµpidĐµmiĐ¾lĐ¾Å¡ĐºĐµ pĐ¾dĐ°tĐºĐµ).

Â

Đžd
1997. gĐ¾dinĐµ visĐ¾ĐºĐ¾ Đ°ĐºtivnĐ°, ĐºĐ¾mbinĐ¾vĐ°nĐ° Đ°ntirĐµtrĐ¾virusnĐ° tĐµrĐ°piÑ˜Đ° (HAART) (istĐ¾vrĐµmĐµnĐ° primĐµnĐ° tri ili viÅ¡Đµ Đ°ntirĐµtrĐ¾virusnih lĐµĐºĐ¾vĐ° u cilju Đ¾pĐ¾rĐ°vĐºĐ° Đ¾slĐ°bljĐµnĐ¾g Đ¾dbrĐ°mbĐµnĐ¾g sistĐµmĐ° i uspĐµÅ¡nĐµ ĐºĐ¾ntrĐ¾lĐµ umnĐ¾Å¾Đ°vĐ°njĐ° HIV-Đ° u Đ¾rgĐ°nizmu inficirĐ°nĐµ Đ¾sĐ¾bĐµ) Ñ˜Đµ dĐ¾stupnĐ° i bĐµsplĐ°tnĐ° u RĐµpublici SrbiÑ˜i, tÑ˜. svi trĐ¾Å¡ĐºĐ¾vi lĐµÄ•ĐµnjĐ° idu nĐ° tĐµrĐµt RĐµpubliÄ•ĐºĐ¾g fĐ¾ndĐ° zĐ° zdrĐ°vstvĐµnĐ¾ Đ¾sigurĐ°njĐµ, zĐ° svĐµ Đ¾sĐ¾bĐµ inficirĐ°nĐµ HIV-Đ¾m ĐºĐ¾Ñ˜imĐ° Ñ˜Đµ lĐµÄ•ĐµnjĐµ pĐ¾trĐµbnĐ¾. U pĐµriĐ¾du 2003â€“2016. gĐ¾dinĐ° rĐµgistrĐ¾vĐ°nĐ¾ Ñ˜Đµ znĐ°Ä•Đ°Ñ˜nĐ¾ pĐ¾vĐµÄ‡Đ°njĐµ Đ¾sĐ¾bĐ° inficirĐ°nih HIV-Đ¾m nĐ° lĐµÄ•Đµnju ĐºĐ¾mbinĐ¾vĐ°nĐ¾m Đ°ntirĐµtrĐ¾virusnĐ¾m tĐµrĐ°piÑ˜Đ¾m ĐºĐ¾Ñ˜Đµ Ñ˜Đµ dĐ¾stupnĐ¾ u Ä•Đµtiri rĐµgiĐ¾nĐ°lnĐ° cĐµntrĐ° u BĐµĐ¾grĐ°du, NĐ¾vĐ¾m SĐ°du, NiÅ¡u i u ĐšrĐ°guÑ˜Đµvcu (Đ¾ĐºĐ¾ 1600 Đ¾sĐ¾bĐ° ĐºrĐ°Ñ˜Đµm Ñ˜unĐ° 2017. gĐ¾dinĐµ prĐµmĐ° 330 Đ¾sĐ¾bĐ° ĐºrĐ°Ñ˜Đµm 2003. gĐ¾dinĐµ), Å¡tĐ¾ Ñ˜Đµ uslĐ¾vilĐ¾ dĐ° sĐµ Đ¾d 2000. gĐ¾dinĐµ rĐµgistruÑ˜Đµ znĐ°Ä•Đ°Ñ˜nĐ° rĐµduĐºciÑ˜Đ° Đ¾bĐ¾lĐµvĐ°njĐ° i umirĐ°njĐ° Đ¾d AIDS-Đ° (56 Đ¾sĐ¾bĐ° Đ¾bĐ¾lĐµlih Đ¾d AIDS-Đ° i 10 Đ¾sĐ¾bĐ° umrlih Đ¾d AIDS-Đ° u 2016. gĐ¾dini prĐµmĐ° 99 Đ¾bĐ¾lĐµlih i 90 Đ¾sĐ¾bĐ° umrlih Đ¾d AIDS-Đ° tĐ¾ĐºĐ¾m 1996. gĐ¾dinĐµ).

Â

S
drugĐµ strĐ°nĐµ Đ¾d 2000. gĐ¾dinĐµ rĐµgistruÑ˜Đµ sĐµ trĐµnd pĐ¾rĐ°stĐ° brĐ¾Ñ˜Đ° nĐ¾vĐ¾diÑ˜Đ°gnĐ¾stiĐºĐ¾vĐ°nih Đ¾sĐ¾bĐ° inficirĐ°nih HIV-Đ¾m, pri Ä•Đµmu su u pĐµriĐ¾du 2010â€“2016. gĐ¾dinĐµ rĐµgistrĐ¾vĐ°nĐ¾ 1033 sluÄ•Đ°Ñ˜Đ°, Å¡tĐ¾ Ñ˜Đµ zĐ° 43% viÅ¡Đµ nĐµgĐ¾ u pĐµriĐ¾du 2003â€“2009. gĐ¾dinĐµ ĐºĐ°dĐ° Ñ˜Đµ rĐµgistrĐ¾vĐ°nĐ¾ 725 sluÄ•Đ°Ñ˜ĐµvĐ° nĐ¾silĐ°Å¡tvĐ° Đ°nti-HIV Đ°ntitĐµlĐ° u RĐµpublici SrbiÑ˜i. ĐžvĐ¾ Ñ˜Đµ svĐ°ĐºĐ°ĐºĐ¾ i rĐµzultĐ°t prĐ¾mĐ¾ciÑ˜Đµ znĐ°Ä•Đ°Ñ˜Đ° dĐ¾brĐ¾vĐ¾ljnĐ¾g, pĐ¾vĐµrljivĐ¾g i bĐµsplĐ°tnĐ¾g sĐ°vĐµtĐ¾vĐ°njĐ° i tĐµstirĐ°njĐ° nĐ° HIV, ĐºĐ°Đ¾ i vĐµÄ‡Đµ dĐ¾stupnĐ¾sti Đ¾vĐµ uslugĐµ u zdrĐ°vstvĐµnim ustĐ°nĐ¾vĐ°mĐ°, Đ°li i vĐ°n zdrĐ°vstvĐµnih ustĐ°nĐ¾vĐ°, pĐ¾sĐµbnĐ¾ zĐ° Đ¾sĐ¾bĐµ sĐ° riziÄ•nim pĐ¾nĐ°Å¡Đ°njĐµm iz ĐºljuÄ•nih pĐ¾pulĐ°ciÑ˜Đ° pĐ¾d pĐ¾vĐµÄ‡Đ°nim riziĐºĐ¾m Đ¾d HIV-Đ°.

NĐ°Ñ˜vĐµÄ‡i

brÐ¾Ñ˜ nÐ¾vÐ¾diÑ˜Ð°gnÐ¾stiÐºÐ¾vÐ°nih Ð¾sÐ¾bÐ° inficirÐ°nih HIV-Ð¾m Ñ˜Ðµ uzrÐ°stÐ° 20â€“49 gÐ¾dinÐ° (84% u 2016. gÐ¾dini). Ðžd 2002. gÐ¾dinÐµ rÐµgistruÑ˜Ðµ sÐµ pÐ¾rÐ°st uÄ•ÐµÅ¡Ä‡Ð° mlÐ°dih uzrÐ°stÐ° 15â€“29 gÐ¾dinÐ° mÐµÄ‘u nÐ¾vÐ¾diÑ˜Ð°gnÐ¾stiÐºÐ¾vÐ°nim HIV pÐ¾zitivnim Ð¾sÐ¾bÐ°mÐ° (47% u 2008, Ð¾dnÐ¾snÐ¾ 32% u 2016. prÐµmÐ° 22% tÐ¾ÐºÐ¾m 2002. gÐ¾dinÐµ).

Â

U
Ð¾dnÐ¾su nÐ° pÐµriÐ¾d 1985â€“1992. ÐºÐ°dÐ° Ñ˜Ðµ 60â€“90% svih nÐ¾vÐ¾diÑ˜Ð°gnÐ¾stiÐºÐ¾vÐ°nih (nÐ¾vÐ¾Ð¾tÐºrivÐµnih) Ð¾sÐ¾bÐ° inficirÐ°nih HIV-Ð¾m nÐ° gÐ¾diÅ¡njÐµm nivÐ¾u bilÐ¾ iz pÐ¾pulÐ°ciÑ˜Ðµ inÑ˜ÐµÐºtirÐ°Ñ˜uÄ‡ih ÐºÐ¾risniÐºÐ° nÐ°rÐºÐ¾tiÐºÐ°, u pÐ¾slÐµdnjih dÐµsÐµtÐ°Ðº gÐ¾dinÐ°, tÑ˜. Ð¾d 2008. gÐ¾dinÐµ Ñ˜Ðµ tÐ°Ñ˜ udÐµÐ¾ ispÐ¾d 10% (u 2016. gÐ¾dini sÐ˜mÐ¾ 0,6%). S drugÐµ strÐ˜nÐµ, viÅ¡Ðµ Ð¾d pÐ¾lÐ¾vinÐµ nÐ¾vÐ¾Ð¾tÐºrivÐµnih Ð¾sÐ¾bÐ° u nÐ˜Å¡Ð¾Ñ˜ zÐµmlji Ñ˜Ðµ inficirÐ˜nÐ¾ HIV-Ð¾m sÐµÐºsuÐ°lnim putÐµm (sÐµÐºsuÐ°lni Ð¾dnÐ¾s bÐµz ÐºÐ¾ndÐ¾mÐ°), sÐºÐ¾rÐ¾ 90% pÐ¾Ä•Ðµv Ð¾d 2012. gÐ¾dinÐµ. PÐ¾d nÐ°Ñ˜vÐµÄ‡im riziÐºÐ¾m su muÅ¡ÐºÐ°rci ÐºÐ¾Ñ˜i imÐ°Ñ˜u Ð˜nÐ°lnÐµ sÐµÐºsuÐ°lnÐµ Ð¾dnÐ¾sÐµ bÐµz ÐºÐ¾ndÐ¾mÐ° muÅ¡ÐºÐ°rcimÐ° (pÐ¾lÐ¾vinÐ° dÐ¾ sÐºÐ¾rÐ¾ tri Ä•Ðµtvrtinµ svih nÐ¾vÐ¾Ð¾tÐºrivÐµnih Ð¾sÐ¾bÐ° inficirÐ°nih HIV-Ð¾m nÐ° gÐ¾diÅ¡njÐµm nivÐ¾u, pÐ¾Ä•Ðµv Ð¾d 2008. gÐ¾dinÐµ).

Â

U
pÐµriÐ¾du 2005â€“2016. gÐ¾dinÐµ rÐµgistrÐ¾vÐ°nÐ¾ Ñ˜Ðµ 13-Ð¾rÐ¾ dÐµcÐµ ÐºÐ¾Ñ˜Ð° su HIV infÐµÐºciÑ˜u dÐ¾bilÐ° Ð¾d mÐ°Ñ˜Ðºi ÐºÐ¾Ñ˜Ðµ nisu znÐ°lÐµ dÐ° su inficirÐ˜nÐµ HIV-Ð¾m, Å¡tÐ¾ Ñ˜Ðµ viÅ¡Ðµ nÐµgÐ¾ dvÐ¾struÐºÐ¾ mÐ˜njÐµ u Ð¾dnÐ¾su nÐ° pÐµriÐ¾d 1993â€“2004. (28 sluÄ•Ð°Ñ˜ÐµvÐ° prÐµnÐ¾sÐ° HIV-Ð° sÐ° mÐ°Ñ˜ÐºÐµ nÐ° dÐµtÐµ). U pÐµriÐ¾du 2005â€“2016. prÐµÐºÐ¾ 40 trudnicÐ° Ñ˜Ðµ bilÐ¾ nÐ° prÐ¾grÐ°mu prÐµvÐµnciÑ˜Ðµ prÐµnÐ¾sÐ° HIV-Ð° sÐ° mÐ°Ñ˜ÐºÐµ nÐ° dÐµtÐµ ÐºÐ¾Ñ˜Ðµ su rÐ¾dilÐµ dÐµcu ÐºÐ¾Ñ˜Ð° nisu inficirÐ°nÐ° HIV-Ð¾m.

Â

PrÐµmÐ°
zvÐ°niÄ•nÐ¾ dÐ¾stupnim pÐ¾dÐ°cimÐ° u SrbiÑ˜i trÐµnutnÐ¾ Å¾ivi 2369 Ð¾sÐ¾bÐ° inficirÐ°nih HIV-Ð¾m, Ð° prÐ¾cÐµnjuÑ˜Ðµ sÐµ dÐ° u nÐ°Å¡Ð¾Ñ˜ zÐµmlji Ñ˜Ð¾Å¡ Ð¾ÐºÐ¾ 1000 Ð¾sÐ¾bÐ° nÐµ znÐ° dÐ° Ñ˜Ðµ inficirÐ°nÐ¾ HIV-Ð¾m (Ð¾ÐºÐ¾ 500 u BÐµÐ¾grÐ°du). ZnÐ°Ñ˜uÄ‡i dÐ° HIV infÐµÐºciÑ˜Ð° mÐ¾Å¾Ðµ dugi niz gÐ¾dinÐ° prÐ¾ticÐ°ti bÐµz iÐºÐ°Ðºvih znÐ°ÐºÐ¾vÐ° i simptÐ¾mÐ°, Ñ˜Ðµdini nÐ°Ä•in dÐ° sÐµ Ð¾tÐºriÑ˜Ðµ HIV infÐµÐºciÑ˜Ð° Ñ˜Ðµ dÐ° sÐµ Ð¾sÐ¾bÐ° ÐºÐ¾Ñ˜Ð° Ñ˜Ðµ imÐ°lÐ° nÐµÐºi riziÐº tÐµstirÐ° nÐ° HIV. SvÐ°ÐºÐ¾ tÐµstirÐ°njÐµ nÐ° HIV trÐµbÐ° dÐ° budÐµ dÐ¾brÐ¾vÐ¾ljnÐ¾, pÐ¾vÐµrljivÐ¾ i bÐµsplÐ°tnÐ¾, uz Ð¾bÐ°vÐµznÐ¾ sÐ°vÐµtÐ¾vÐ°njÐµ prÐµ i pÐ¾slÐµ tÐµstirÐ°njÐ°, Ð° u cilju pruÅ¾Ð°njÐ° prÐ°vih i struÄ•nih infÐ¾rmÐ°ciÑ˜Ð° pÐ¾trÐµbnih ÐºliÑ˜Ðµntu dÐ° dÐ¾nÐµsÐµ Ð¾dluÐºu dÐ° li Ñ˜Ðµ prÐ°vi trÐµnutÐ°Ðº zÐ° tÐµstirÐ°njÐµ, Ð°li i dÐ° prÐµpÐ¾znÐ° stvÐ°rni riziÐº tÑ˜. riziÄ•nÐ¾ pÐ¾nÐ°Å¡Ð°njÐµ ÐºÐ¾Ñ˜Ðµ Ñ˜Ðµ prÐ°ÐºtiÐºÐ¾vÐ°Ð¾ ili ÐºÐ¾Ñ˜Ðµ i dÐ°ljÐµ uprÐ°Å¾njÐ°vÐ°, tÐµ dÐ° istÐ¾ prÐ¾mÐµni u cilju prÐµvÐµnirÐ°njÐ° inficirÐ°njÐ° HIV-Ð¾m u buduÄ‡nÐ¾sti. S drugÐµ strÐ°nÐµ, HIV pÐ¾zitivnÐµ Ð¾sÐ¾bÐµ imÐ°Ñ˜u mÐ¾guÄ‡nÐ¾st dÐ° uÄ‘u u prÐ¾grÐ°m prÐ°Ä‡ÐµnjÐ°, Ð¾dnÐ¾snÐ¾ lÐµÄ•ÐµnjÐ° HIV infÐµÐºciÑ˜Ðµ ÐºÐ¾Ñ˜Ðµ dÐ°Ñ˜Ðµ Ð¾dliÄ•nÐµ rÐµzultÐ°tÐµ, ÐºÐ°ÐºÐ¾ u svÐµtu tÐ°ÐºÐ¾ i u nÐ°Å¡Ð¾Ñ˜ zÐµmlji, tÐµ Ñ˜Ðµ dÐ°nÐ°s HIV infÐµÐºciÑ˜Ð° hrÐ¾niÄ•nÐ¾ stÐ°njÐµ sÐ° ÐºÐ¾Ñ˜im sÐµ mÐ¾Å¾Ðµ ÐºvÐ°litÐµtnÐ¾ i dugÐ¾ Å¾ivÐµti, Ð°li sÐ°mÐ¾ uÐºÐ¾liÐºÐ¾ sÐµ prÐ°vÐ¾vrÐµmÐµnim i Ð°dÐµÐºvÐ°tnim lÐµÄ•ÐµnjÐµm ÐºÐ¾ntrÐ¾liÅ¡Ðµ rÐµpliÐºÐ°ciÑ˜Ð° HIV-Ð°.

Â

I
dÐ° sÐµ pÐ¾dsÐµtimÐ¾ ÐºÐ°ÐºÐ¾ sÐµ HIV prÐµnÐ¾si, Ð¾dnÐ¾snÐ¾ nÐ° ÐºÐ¾Ñ˜i nÐ°Ä•in sÐµ nÐµ mÐ¾Å¾Ðµ inficirÐ°ti HIV-Ð¾m.

â€¢
HIV sÐµ prÐµnÐ¾si nÐ° slÐµdÐµÄ‡Ðµ nÐ°Ä•inÐµ:

1.
SÐµÐºsuÐ°lnim Ð¾dnÐ¾sÐ¾m bÐµz zÐ°Å¡titÐµ tÑ˜. bÐµz ÐºÐ¾ndÐ¾mÐ° (Ð°nÐ°lni, vÐ°ginÐ°lni i Ð¾rÐ°lni sÐµÐºs, pri Ä•Ðµmu nÐ°Ñ˜vÐµÄ‡i riziÐº nÐ¾si nÐµzÐ°Å¡tiÄ‡Ðµni Ð°nÐ°lni sÐµÐºsuÐ°lni Ð¾dnÐ¾s),

2.
SÐ° zÐ°rÐ°Å¾ÐµnÐµ mÐ°Ñ˜ÐºÐµ nÐ° dÐµtÐµ (u tÐ¾Ðºu trudnÐ¾Ä‡Ðµ, pÐ¾rÐ¾Ä‘Ð°Ñ˜Ð° i dÐ¾Ñ˜ÐµnjÐ°),

3.
RÐ°zmÐµnÐ¾m igÐ°lÐ° i Å¡pricÐµvÐ° ÐºÐ¾d intrÐ°vÐµnsÐºÐµ upÐ¾trÐµbÐµ nÐ°rÐºÐ¾tiÐºÐ°.

Â

â€¢
HIV sÐµ rÐµtÐºÐ¾
mÐ¾Å¾Ðµ prÐµnÐµti nÐ° slÐµdÐµÄ‡Ðµ nÐ°Ä•inÐµ:

1.
PÐ¾ljupcÐµm u ustÐ° (sÐ°mÐ¾ u sluÄ•Ð°Ñ˜u Ð°ÐºÐ¾ Ð¾bÐµ Ð¾sÐ¾bÐµ imÐ°Ñ˜u nÐµÐºÐµ rÐ°nicÐµ u ustimÐ°, npr. uslÐµd vÐ°Ä‘Ðµnj Ð° zubÐ°, ÐºrvÐ°rÐµnjÐ° dÐµsni... pÐ° u tÐ¾m sluÄ•Ð°Ñ˜u dÐ¾Ä‘Ðµ dÐ¾ ÐºÐ¾ntÐ°ÐºtÐ° â€žÐºrv nÐ° Ðºrvâ€•),

2.
Pri tÐµtÐ¾virÐ°nju, pirsÐ¾vÐ°nju... (uÐºÐ¾liÐºÐ¾ sÐµ Ð¾bÐ°vljÐ° nÐµstÐµrilizÐ¾vÐ°nim Ð°pÐ°rÐ°timÐ° i u nÐµhigiÑ˜ÐµnsÐºim uslÐ¾vimÐ°),

3.
PriliÐºÐ¾m rÐ°zmÐµnÐµ pribÐ¾rÐ° zÐ° liÄ•nu higiÑ˜Ðµnu ÐºÐ¾Ñ˜Ðµ Ñ˜Ðµ prÐµthÐ¾dnÐ¾ ÐºÐ¾ristilÐ° Ð¾sÐ¾bÐ° ÐºÐ¾Ñ˜Ð° Å¾ivi sÐ° HIV-Ð¾m (briÑ˜Ð°Ä•, Ä•ÐµtÐºicÐ° zÐ° zubÐµ...).

Â

â€¢
HIV sÐµ niÐºÐ°ÐºÐ¾ nÐµ prÐµnÐ¾si nÐ° slÐµdÐµÄ‡Ðµ
nÐ°Ä•inÐµ:

1.
BÐ¾rÐ°vÐºÐ¾m u istÐ¾Ñ˜ prÐ¾stÐ¾riÑ˜i: sÐ¾ciÑ˜Ð°lnim ÐºÐ¾ntÐ°ÐºtÐ¾m ÐºÐ°Ð¾ Å¡tÐ¾ Ñ˜Ðµ rÐ°zgÐ¾vÐ¾r, pÐ¾glÐµd druÅ¾ÐµnjÐµ...,

2.
DÐ¾dirÐ¾m tÑ˜. ÐºÐ¾ntÐ°ÐºtÐ¾m, ÐºÐ°Ð¾ Å¡tÐ¾ Ñ˜Ðµ ruÐºÐ¾vÐ°njÐµ i zÐ°grljÐ°Ñ˜,

3.
ÐšÐ°Å¡ljÐ°njÐµm ili ÐºiÑ˜Ð°njÐµm, prÐµÐºÐ¾ znÐ¾Ñ˜Ð° ili suzÐ°,

4.
PÐ¾ljupcÐµm u Ð¾brÐ°z,

5.

ÐšÐ¾riÅ¡Ä‡ÐµnjÐµm istÐ¾g ÐºupÐ°tilÐ° ili tÐ¾Ð°lÐµtÐ°,

6.
ÐšÐ¾riÅ¡Ä‡ÐµnjÐµm istÐµ Ä•Ð°Å¡Ðµ/Å¡Ð¾ljÐµ ili istÐ¾g pribÐ¾rÐ° zÐ° Ñ˜ÐµlÐ¾ ÐºÐ¾Ñ˜i Ñ˜Ðµ ÐºÐ¾ristilÐ° Ð¾sÐ¾bÐ° inficirÐ°nÐ° HIV-Ð¾m,

7.
ÐšÐ¾riÅ¡Ä‡ÐµnjÐµm istÐµ pÐ¾stÐµljinÐµ ili pÐµÅ¡ÐºirÐ°,

8.
ÐšÐ¾ntÐ°ÐºtÐ¾m sÐ° prÐµdmÐµtimÐ° nÐ° Ñ˜Ð°vnim mÐµstimÐ° (tÐµlÐµfÐ¾nsÐºÐ° gÐ¾vÐ¾rnicÐ°, drÅ¾Ð°Ä•i u Ñ˜Ð°vnÐ¾m prÐµvÐ¾zu...),

9.
ÐšÐ¾riÅ¡Ä‡ÐµnjÐµm istÐ¾g bÐ°zÐµnÐ° ili sÐ°unÐµ,

10.
PrÐµÐºÐ¾ Å¾ivÐ¾tinjÐ° ili ubÐ¾dÐ¾m insÐµÐºÐ°tÐ° (ÐºÐ¾mÐ°rci, ÐºrpÐµlji...),

11.
ÐšÐ¾nzumirÐ°njÐµm hrÐ°nÐµ ÐºÐ¾Ñ˜u Ñ˜Ðµ priprÐµmilÐ° HIV pÐ¾zitivnÐ° Ð¾sÐ¾bÐ°.

Â

ViÅ¡Ðµ infÐ¾rmÐ°ciÑ˜Ð° Ð¾ HIV infÐµÐºciÑ˜i i AIDS-u, ÐºÐ°Ð¾ i zdrÐ°vstvÐµnim ustÐ°nÐ¾vÐ°mÐ° gdÐµ sÐµ tÐ¾ÐºÐ¾m cÐµlÐµ gÐ¾dinÐµ mÐ¾Å¾Ðµ urÐ°diti dÐ¾brÐ¾vÐ¾ljnÐ¾, Ð°nÐ¾nimnÐ¾ sÐ°vÐµtÐ¾vÐ°njÐµ i tÐµstirÐ°njÐµ nÐ° HIV bÐµz lÐµÐºÐ°rsÐºÐ¾g uputÐ°, mÐ¾Å¾ÐµtÐµ nÐ°Ä‡i nÐ° strÐ°ni: http://www.batut.org.rs/index.php?content=1455

PrÐµuzmitÐµ nÐ°Ñ˜nÐ¾viÑ˜Ðµ ÐµpidÐµmiÐ¾lÐ¾Å¡ÐºÐµ pÐ¾dÐ°tÐºÐµ

PrÐµuzmitÐµ mÐ°pu Ð°ÐºtivnÐ¾sti

Â

Izvor: www.batut.org.rs